

Lekcja 11

10 grudnia

Spośród zawieruchy

Tekst biblijny: Hi 42,1-6

Cel lekcji

Poznanie: Zrozumienie tego, jak długa lista retorycznych pytań Boga dotyczących stworzenia, pozornie niezwiązanych ze sprawą, ostatecznie odpowiada na problem Hioba.

Odczucie: Odczucie w pewnym stopniu skrajnego obrzydzenia Hioba samym sobą, gdy zrozumiał, jak błędził w swoich poszukiwaniach.

Działanie: Rezygnacja z własnych pojęć o tym, kim Bóg jest i jak powinien rozwiązywać nasze problemy.

Plan nauczania

I. Poznanie: Retoryczne pytania.

A. Czy pytania Boga w Hi 38—39 mogą nas nauczyć czegoś o cierpieniu Hioba? Jeśli tak, to czego?

B. Jakie znaczenie ma przyjęcie biblijnej nauki o stworzeniu w kontekście naszego chrześcijańskiego światopoglądu?

II. Odczucie: Obrzydzenie sobą.

A. Czy naprawdę istniał powód, by Hiob okazywał skruchę w prochu i popiele? Przecież Hiob został uznany za sprawiedliwego. Wyjaśnij tę kwestię.

B. W jaki sposób skrucha Hioba ostatecznie pozwoliła mu znaleźć nie tylko odpowiedzi na jego pytania, ale znacznie więcej?

III. Działanie: Porzucenie naszych błędnych poglądów na Boga.

A. Jaka jest twoja reakcja na długą listę pytań Boga? Czyżby Bóg rozminął się z tematem? Wyjaśnij swoją odpowiedź.

B. Jak możemy porzucić nasze ulubione (ale nierzadko błędne) poglądy na to, kim jest Bóg i jaki jest?

Podsumowanie: Gdy zaczynamy czytać odpowiedź Boga udzieloną Hiobowi spośród burzy, może nas ona zaskoczyć. Zamiast spodziewanego Bożego wyroku: „Oni się mylą, a ty masz rację”, okazuje się, że wszyscy się mylą, gdyż przed obliczem Wszechmocnego wszystkie nasze poglądy na Niego nikną jako nieistotne. Ten, który stworzył światy, często udziela zaskakujących odpowiedzi na nasze błędnie zadawane pytania.

Cykl nauczania

Etap 1 - Motywowanie

Tekst biblijny: Hi 39,5-6; J 1,29.

Kluczowa koncepcja duchowego rozwoju: Podczas gdy wydawało się, że mowa Elihu będzie inna niż mowy poprzednich uczestników dyskusji, ale okazała się rozczarowująca, mowa Boga jest zdumiewająco odmienna, bo nie odpowiada bezpośrednio na pytanie, nad którym debatowano przez 35 rozdziałów. Zamiast tego długa lista retorycznych pytań zadawanych przez Boga w piękny sposób ukazuje Go jako Stwórcę, który jest bezpośrednio zaangażowany w najmniejsze i największe cuda dziejące się chwila po chwili we wszechświecie. Znalazienie się w obecności takiego Boga musi prowadzić do uznania naszego grzesznego stanu.

Tylko dla nauczyciela: Ktoś kiedyś powiedział, że człowieka należy osądzać raczej po jego pytaniach, a nie po jego odpowiedziach. Czasami lekcje szkoły sobotniej stają się drugim kazaniem. Bywa, że nauczycielom szkoły sobotniej brakuje zdolności zadawania pytań. Czasami zadowolamy się słuchaniem samych siebie. Dobre pytania zmuszają do zastanowienia i skłaniają nas do głębszego badania Słowa Bożego. Długa lista Bożych pytań w *Księdze Hioba* ma taki właśnie cel. Zadawamy dobre pytania!

Otwarcie dyskusji: Karl Barth (1886-1968), szwajcarski teolog protestancki, wywarł istotny wpływ na protestancką teologię w XX wieku. Wykształcenie zdobył w Niemczech, gdzie w tamtym czasie nauczano liberalnej teologii. Kiedy po studiach wrócił do Szwajcarii, został pastorem w małym zborze we wsi Safenwil w pobliżu Bazylei. Członkami zboru byli głównie ludzie wykonujący pracę fizyczną. Barth szybko uświadomił sobie, że jego teologiczne wykształcenie w żaden sposób nie przygotowało go do służenia duchowym potrzebom zboru. W reakcji na liberalną teologię, której go nauczono, postanowił przeczytać *Biblię* na nowo bez filozoficznych ograniczeń wynikających z jego wykształcenia i doszedł do wniosku, że *Pismo Święte* rzeczywiście objawia zmartwychwstałego Jezusa Chrystusa. Zaczął wzywać do powrotu do *Biblii* i *Reformacji*, a jego teologię określono później jako neoortodoksyjną.

Choć jako adwentyści dnia siódmego niekoniecznie zgadzamy się ze wszystkimi poglądami Bartha, to jednak historia jego życia jest inspirującym świadectwem przekształcającej mocy Słowa Bożego. Jednym z charakterystycznych wyrażeń Bartha było jego określenie Boga jako „zupełnie innego”, co wskazuje, że Bóg całkowicie odróżnia się od wszystkich istot. Barth miał na myśli to, że Bóg wykracza poza wszelkie nasze oczekiwania, nawet jeśli są oparte na dobrze ukształtowanych poglądach Go dotyczących, a więc często zaskakuje nas, gdy się objawia. Takie zaskoczenie spotyka nas, gdy Bóg zaczyna przemawiać w Hi 38. Po raz kolejny Bóg jest „zupełnie inny” i zaskakuje nas swoimi pytaniami. Jakiej odpowiedzi od Boga spodziewałbyś się dla Hioba i jego przyjaciół?

Etap 2 - Badanie

Tylko dla nauczyciela: Często nasz obraz Boga w znacznym stopniu zależy od tego, co widzimy w ludziach, którzy twierdzą, że Go reprezentują. Czasami przedstawiają oni wypaczoną wersję tego, kim Bóg jest, i twierdzą, że ich pogląd jest jedynie słuszny. Najlepiej więc polegać na objawieniu samego Boga, jak w Hi 38—39, zamiast czynić się samozwańczymi rzecznikami Boga. W Kościele musimy być świadomi, że wszystko, co mówimy i czynimy, kreśli obraz Boga w oczach tych, którzy się nam przysłuchują i przyglądają.

Komentarz biblijny

Kiedy zaczynamy czytać Hi 38, musimy zauważyć pewien brak kontynuacji między nim a poprzednimi rozdziałami zawierającymi mowę Elihu. Elihu twierdzi pod koniec swojej mowy, że Bóg przemawia spośród burzy (Hi 37,1-13), by skarcić Hioba, ale gdy Jahwe naprawdę przemawia, pomija całą retorykę Elihu i odpowiada swojemu słudze Hiobowi. Elihu przedstawia obraz odległego Boga, który pojawia się tylko po to, by karcić i wymierzać sprawiedliwość, podczas gdy Jahwe objawia siebie jako osobowego Boga, który jest zainteresowany najbardziej niepozornymi sprawami w Jego wszechświecie i zaangażowany w nie, w tym także los Hioba.

I. Mowa Jahwe (przeczytaj Hi 38—39; 40,1-2).

Hi 38,1 wiąże się bezpośrednio z Hi 38,5, w końcu zmieniając monolog Hioba w dialog z Bogiem. Zauważyliśmy, że kwestia cierpienia jest jednocześnie kwestią charakteru Boga. Kolejne dwa rozdziały są wspaniałym objawieniem Boga - ukazują, kim jest Bóg. Przez trzeźwiący kontrast to objawienie odpowiada także na pytanie Boga: „Któż to?” (Hi 38,2). W Bożym świetle widzimy realistyczny obraz samych siebie.

Przy pomocy bezpośrednich pytań Bóg zwraca teraz uwagę na Jego stworzenie i nieobecność człowieka podczas tego niepowtarzalnego wydarzenia (Hi 38,4-7). Następnie Bóg porusza różne aspekty Jego panowania nad niebem i ziemią - od morza (Hi 38,8-11), przez cykl dnia i nocy (Hi 38,12-15), aż po krainę śmierci (Hi 38,17) i dalej do żywiołów (Hi 38,18-21) i nieba (Hi 38,31-38). Początek rozdziału 39 to przejście do troski Boga roztaczanej nad królestwem zwierząt. Bóg daje swoim stworzeniom wolność, szybkość, siłę i inne ważne cechy.

Ostatnie słowa pierwszej mowy Boga znajdują się w Hi 40,2. Bóg kończy swoje słowa retorycznym pytaniem: Czy istnieje ktoś, kto może pouczać *Szaddaj*? Używa przy tym imienia Bożego, które podkreśla Jego najwyższą władzę. On jest Wszechmogący, a więc kim jest Hiob w porównaniu z Nim? Bóg zadaje pytania, a Hiob nie jest w stanie na nie odpowiedzieć. Jest to metoda nauczyciela, instruktora, który uczy *tory* (pouczenia) swojego ucznia. Hiob musi przyznać ponad siedemdziesiąt razy, że nie wiedział, a jego ograniczony umysł nie jest w stanie pojąć nieskończonej mądrości Jahwe.

Do rozważenia: Przy całej naszej naukowej wiedzy o świecie przyrody, co mógłbyś odpowiedzieć na pytania Boga?

III. Inteligentny projekt (przeczytaj Hi 38—39).

Pytania Jahwe w Hi 38—39 dają zapierający dech w piersiach wgląd w stworzony wszechświat. Choć pytania te nie były zamierzone jako dowód na boskie stworzenie (nikt nie potrzebował takiego dowodu w czasach Hioba), to jednak wskazują na istnienie inteligentnego projektu we wszechświecie.

Inteligentny projekt to argument, według którego najlepszym wyjaśnieniem istnienia wszechświata jest inteligentna przyczyna, a nie ewolucyjna koncepcja naturalnej selekcji. Sam Darwin stwierdził, że „*gdyby udało się wykazać, że istniał jakikolwiek złożony organ, który nie mógł powstać w wyniku licznych sukcesywnych nieznacznych modyfikacji, moja teoria upadłaby całkowicie*” (Karol Darwin, cyt. w: Jim Gibson, „Is there design in nature?”, <https://grisda.wordpress.com/2013/03/04/is-there-design-in-nature/>).

Choć inteligentny projekt bywa nazywany koncepcją pseudonaukową, coraz większa liczba naukowców przyjmuje ten pogląd. Uczni ci odwołują się także do argumentu z doskonałości i nieredukowalnej złożoności, zgodnie z którym „*żywe organizmy wykazują cechy, które charakteryzują się tak złożoną współzależnością poszczególnych elementów, iż obserwator o otwartym umyśle rozpoznaje je jako twór inteligentnego stwórcy*” (por. powyższy artykuł Gibsona).

Jednak nie wszyscy dochodzą do wniosku, że inteligentnym projektantem wszechświata jest Bóg objawiony w *Biblii*, ale szukają naturalistycznych przyczyny projektu albo oczywiście innego filozoficznego wyjaśnienia, takiego jak panteizm, teozofia, New Age itd. Neimniej uznanie projektu daje istotny impuls do poszukiwania projektanta. Mowa Boga w *Księdze Hioba* przypomina nam o złożonym

pięknie porządku stworzonego przez Boga. Choć, jak wskazuje Rz 1—2, objawienie Boga w przyrodzie z pewnością wskazuje na Niego jako Stwórcę, to jednak nie daje pełnego obrazu Boga jako Zbawiciela, niezbędnego dla naszego odkupienia.

Do rozważenia: Dlaczego tak ważne dla nas jako adwentystów dnia siódmego jest podtrzymywanie biblijnego sprawozdania relatywnie niedawnego stworzenia życia na ziemi?

III. Skrucha (przeczytaj Hi 40,3-4; 42,1-6).

Jednym z trzeźwiących efektów ubocznych ujrzenia Boga jest wyraźniejsze ujrzenie samego siebie jako grzesznika. „Im bliżej przychodzisz do Chrystusa, tym lepiej dostrzegasz swoje błędy, ponieważ poprawia się twój duchowy wzrok, a twoje niedoskonałości są widoczne w wyraźnym kontraście Jego doskonałej natury” (Ellen G. White, *Pokój, za którym tęsknisz*, Warszawa 2011, wyd. III s. 63-64). Takie było doświadczenie Hioba, a poprowadziło go w ramiona Boga i ku głębszemu zrozumieniu tego, kim On jest.

Do rozważenia: Dlaczego Hiob musiał okazać skruchę w worze i popiele? Przecież został określony przez Boga jako sprawiedliwy.

Etap 3 - Zastosowanie

Tylko dla nauczyciela: Mowa Boga jest tak odmienna od naszych oczekiwań, a jednak tak mocna w jej praktycznym zastosowaniu w każdym problemie, z jakim mamy do czynienia. Bóg mógłby udzielić nam takiej samej odpowiedzi, jakiej udzielił Hiobowi, bez względu na to, jakie są nasze pytania.

Pytania do przemyślenia i zastosowania

1. Czy mowa Boga naprawdę nie zawiera odpowiedzi dla Hioba, czy właśnie odpowiada na jego pytania? Wyjaśnij swoją odpowiedź.
2. Jak mowa Boga w *Księdze Hioba* odpowiada na nasze pytania?

Etap 4 - Tworzenie

Tylko dla nauczyciela: Księga przyrody jest niesamowitym źródłem wiedzy o Bogu. Może także sprzyjać leczeniu naszych dolegliwości i chorób.

Zajęcia w klasie i indywidualne

1. Poproś uczestników lekcji, by spędzili co najmniej godzinę w otoczeniu przyrody (bez względu na pogodę) każdego dnia w ciągu nadchodzącego tygodnia. Poproś, by zapisywali swoje spostrzeżenia w kwestii tego, jak ich codzienny pobyt w okolicznościach przyrody wpływał na ich sposób życia w tym tygodniu.